

Кумови клетви

В българската етнологика наука въпросът за кумовата клетва не е изследван. Във фолклора, както песенен, така и прозаичен, той е много по-бегло представен в сравнение с майчината и бащина такава. Хубавото е, че големият български етнолог Стоян Генчев ни е оставил задълбочен научен труд на тема „Кумството у българите”, който служи за основа на тази част от изследването.

В нашата традиционна култура отношението към кума /кръстника/ и неговия род е издигнато на изключителна почит, уважение и преклонение. Този безспорен авторитет може да се сравни единствено с родителския, а в някои случаи е „дори по-висок.” На кръстник път не се минава по никаква причина³⁰, „пред кум вода не се гази и неговата дума не се изменя”³¹, „на кръстник се целува ръка при всяка среща”³², „на кръстник нищо не се отказва”,³³ „в негово присъствие не се сядат”,³⁴ на кръстника булката говее, от него се иска прошка преди брачното своджане, а също така и ежегодната прошка на Сирни заговезни.³⁵ „Едно време първото дете се кръщавало на кума” и само той единствен има правото да избира и определя името на всеки свой кръщелник.³⁶

Кумството се предава по наследство, като в групата на кумците върви само по мъжка линия, а в групата на кумовете то се предава и по мъжка и по женска линия. (Генчев 1996, 319-320) Семейството на кумците няма право и извинение да не покани кума си за кръстник на детето си. Тази линия може да се прекъсне само по две причини. Едната е, когато кръстника сам се откаже и то по някаква сериозна причина, или когато децата на кумците умират малки. Тогава традицията сама повелява кръстника да се смени, като за намирането на нов кръстник има утвърден специален обред. Подържането на кумството за кумеца е абсолютно задължение, а за кума е право и задължение, като при необходимост и двете страни правят компромиси с

30 Мария Димитрова Александрова, 68 год. с. Бял Кладенец.

31 Иван Добрев Демирев, 80 год. с. Бозаджий.

32 Радка Ангелова Йовчева, 88 год. с. Трапаклово.

33 Марийка Вълева Славова 78 год. с. Бозаджий.

34 Мара Атанасова Николова, 78 год. с. Биково.

35 ЕАНе – 20.а.е. 3.с.5.Информатор Стойка Стефанова Дънякова от с. Катунце.

36 Димитрина Русева Илиева 72 год. с. Бозаджий.